

Innspill til NOU musikk fra Vestfold fylkeskommune (VFK)

Musikkutvalget orienterte fylkesdirektørkollegiet om sitt arbeid med ny NOU 18.10.2024. VFK har tatt utgangspunkt i punktene fra dette møtet.

Hvordan forstår fylkeskommunen sin rolle når det kommer til å styrke musikklivet i regionene? Hva er de viktigste tiltakene?

- Å være en koplingsboks mellom ulike aktører i musikklivet, inkludert kommuner, kulturinstitusjoner og frivillige organisasjoner. Fylkeskommunen deler kompetanse og tilrettelegger for samarbeid og nettverksbygging.
- Gjennom tilskuddsordninger støtter fylket både profesjonelle utøvere og frivilligheten, konserter, helårsarrangører og festivaler. Gjennom samarbeid med regionale kompetansesentre tilbyr fylkeskommunen ressurser og nettverk for musikere i regionen.
- Fylkeskommunene har også egne arrangementer som Den kulturelle skolesekken og Marked for Musikk (mer om dette senere)
- Vestfold fylkeskommune har tre videregående skoler med musikklinjer, som spiller en viktig rolle i regionens musikkliv (mer om dette senere)

Hvilke egne initiativ gjennomfører dere av relevans for musikklivet i regionen. Hvorfor fungerer dette, evt hva fungerer ikke?

- Applaus: et profesjonelt kulturtilbud til bedrifter, med nasjonale og lokale artister. Applaus (tidligere kalt AKS) driftes av VFK, og finansieres av bedriftene. Undersøkelser viser at kulturopplevelser i arbeidstida skaper større interesse for kultur og bedre arbeidsmiljø. Ordningen ble startet i 2006, som en forlengelse av DKS, der voksne får oppleve ting de kanskje ikke ville oppsøkt selv, og utvidet sine perspektiver. På denne måten kan nye publikummere trekkes til kulturhusene og bli aktive konsumenter av kultur.
- Den kulturelle spaserstokken (DKSS): et kulturtilbud til eldre over 67 år, der en stor del av tilbudet er musikk. VFK fordeler statlige midler til kommunene, som er ansvarlige for det kunstneriske innholdet, i tett samarbeid med helsesektoren. Budsjettet er svært lite og bør styrkes.
- Marked for Musikk (MfM) er Norges største visningsarena for konserter rettet mot barn og ungdom, og arrangeres årlig i Larvik av Vestfold fylkeskommune og Larvik kommune. Kultutanken er en samarbeidspart. Et av hovedmålene til Marked for Musikk er at flere barn og ungdom i Norge skal få oppleve konserter av høy kvalitet. Ved å vise utvalgte kvalitetsproduksjoner live, bidrar MfM til å heve standarden på musikktilbudet i Norge og til at musikere får oppdrag. Statistikk

viser at ca. 70 % av konsertene som vises på MfM får oppdrag som følge av MfM. Ved å samle bransjen årlig, skapes kompetanse og nettverk på tvers av DKS, kulturhus, festivaler og utøvere som jobber med musikk for barn og unge. De nasjonale visningsarenaene er viktige for alle kunstartene, innenfor feltet barn og unge. Det bør utredes om det i større grad burde være et nasjonalt ansvar å finansiere slike arrangement.

- Fagdøgn for musikere: i samarbeid med Musikkontoret ØKS, Kulturtanken, Creo og MfM arrangeres et kompetanseprogram for musikere som ønsker å lage konserter for barn og ungdom. Fagdøgn for musikere arrangeres parallelt med MfM, og tilbyr både konserter og seminarer for sine deltagere. Prosjektet har vært arrangert i fire år, og får meget gode tilbakemeldinger fra deltagerne. Merverdien av å legge dette til MfM er betydelig. Det er en kostnadseffektiv modell som gir utvikling i feltet. Forutsigbare økonomiske rammer til Fagdøgn for musikere er en tilbakevendende utfordring.
- Imagine Norway: Organiseres av Vestfold Fylkeskommune på delegasjon fra JM Norway. Internasjonal musikkkonkurranse for ungdom, med deltakere fra ti land fordelt på tre kontinenter. I den norske finalen deltar utøvere fra sju fylker. Deltakerne er samlet i tre dager, hvor workshops og nettverksbygging står sentralt, i tillegg til prøver og gjennomføring av selve konkurransen. Vinneren av den nasjonale konkurransen går videre til finalen i Brussel, og fem dager med workshops, øving og konkurranse. Imagine legger til rette for opplæring og nettverksbygging på tvers av kommuner, fylker, nasjoner og kontinenter.
- UMK: Musikk har stor plass under den årlige UKM Ungdomsfestivalen. De siste åra har UKM Vestfold hatt fokus på bandspilling, med gjeste ”gigs” fra jazz og korps. Årets tema blir spillmusikk. Her møtes ulike miljøer, og nye konstellasjoner oppstår, med et ønske om flest mulige aktører og nye uttrykk.
- Spirea talentutvikling er initiert og drives av Vestfold Fylkeskommune, etter modell fra Vestfold og Telemark toppidrett. Talentprogrammet er for hele bredden av kunstuttrykk, og er dermed ikke fagspesifikk, men gir en innføring i kunstnerskap og en forberedelse på å være utøvende kunstner.
- Kunstneropphold i Bibalos hus: VFK har de to siste årene tilbudt musikere med tilknytning til Vestfold gratis kunstneropphold i Antonio Bibalos hus i Larvik, i samarbeid med Norsk komponistforening. Ordningen blir svært godt mottatt, og er styrker rammebetingelsene for det utøvende feltet.
- DKS og DKS barnehage: se mer info under spørsmål om DKS

Hva har dere av vedtatt og forpliktende planverk, for eksempel når det gjelder fysisk infrastruktur som musikklivet har behov for?

Kulturstrategi for Vestfold: Kulturell infrastruktur er et viktig tema i nåværende kulturstrategi og vil også bli vektlagt i ny strategi for kultur, opplevelser og reiseliv. VFK gir årlig tilskudd til bla Vestfold og Telemark kulturettnettverk, som har dette som en viktig fanesak. VFK støtter seg til Vestfold og Telemark kulturettnettverks innspill til NOU på dette punktet.

I tillegg til egen strategi er det flere nasjonale planverk som legger føringer for fysisk infrastruktur som musikklivet har behov for. Eksempelvis:

Kulturloven. I revidert kulturlov foreslås en forskrift som pålegger fylkeskommuner og kommuner å utarbeide en skriftlig oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet. Hensikten er å sikre at kulturens behov blir vurdert og ivaretatt i forbindelse med nye bygg og andre planprosesser.

Desentralisert ordning for tilskudd til kulturbygg og lokalarenaer.

Ordningen har som mål å styrke den kulturelle infrastrukturen og utvikle arenaer egnet for kulturvirksomhet. Ordningen har et bredt nedslagsfelt der både profesjonelle, frivilligheten og offentligheten kan søke. Det er et behov for egnede lokaler på musikkområdet, og vi ser at det er behov en nasjonal styrking av ordningen for tilskudd til kulturbygg.

Hvilke medvirkningsflater eller kontaktflater har dere med musikkfeltet, ser dere eventuelt behov for andre grensesnitt?

VFK har kontakt med musikkfeltet gjennom de regionale kompetansesentrene og paraplyorganisasjonene. VFK har jevnlig dialog med feltet gjennom tilskuddsforvaltning og oppfølging. Musikkfeltet inviteres inn i medvirkningsprosesser når nye kulturstrategier utarbeides.

Hva tenker dere om forvaltningen av regionale kulturmidler og innretningen av regionale kulturfond? Hvordan skal de rigges?

VFK ser frem til etableringen av regionale kulturfond, som vil utfylle fylkeskommunens ordinære tilskuddsordninger og være et viktig virkemiddel for fylkets musikk- og kulturliv. Vi ser frem til å motta forskriften fra KUD, slik at vi kan starte arbeidet med å utarbeide retningslinjer for vårt fylke.

I VFKs innspill i arbeidet (2022) ble det fremhevet

- viktigheten av armlengdes avstand
- viktigheten av regionale tilpasninger av fondets retningslinjer
- betydningen av å rette midlene mot samarbeid mellom profesjonelle og amatører. Slike søknader faller ofte mellom de etablerte tilskuddsordningene både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Hva er det viktig at Musikkutvalget kjenner til fra et fylkeskommunalt perspektiv når det gjelder:

Regionale musikkentre

De regionale kompetansesentrene er fylkeskommunens forlengede arm ut mot profesjonelle utøvere, arrangører, festivaler og det frivillige feltet. De arrangerer konserter, workshops, tilbyr kurs, samlinger og nettverk.

Kompetansesentrene har bred kompetanse innenfor ulike felt og er en viktig utviklingsaktør. Det er viktig å tydeliggjøre kompetansesentrenes mandat og rolle i kulturlivet, og sikre forutsigbare rammer.

I Vestfold har vi rammeavtale med Musikkontoret ØKS, Sørnorsk folkemusikksenter og Sørnorsk jazzsenter. Dette inkluderer årlig tilskudd.

I tillegg har VFK rammeavtale med paraplyorganisasjonene Vestfold og Telemark kulturnettverk, Norges Musikkorps Forbund Sør og Norges korforbund Vestfold og Telemark. Dette inkluderer årlig tilskudd.

Kulturtanken og DKS: hvordan fungerer samarbeidet med lokal og regional forvaltning? Innspill som kan forbedre/styrke?

DKS Vestfold programmerer og produserer nyproduksjoner med profesjonelle utøvere fra både vår region og fra resten av landet. DKS Vestfold er et tett og godt samarbeid mellom stat, fylket og kommuner. DKS Vestfold har et spesielt nært samarbeid med kommunene og skolene, og har et stort fokus på medvirkning.

DKS Vestfold har følgende innspill til NOU:

- Vi uttrykker bekymring for at DKS-ordningen forvitrer. Tildelingen til DKS har stått stille i mange år, mens prisveksten har vært stor. Resultatet har blitt en markant reduksjon i kulturopplevelser for barn og unge, og en stor reduksjon i oppdrag for kunstnere. Nedgangen har vært spesielt stor på musikkfeltet etter nedleggelsen av Rikskonsertene.
- Vestfold, som de andre fylkene, utfordres av at ordningen byråkratiseres grunnet en enorm arbeidsmengde med enkeltvedtaksbehandling av ca 1500 søknader årlig i DKS-Portalen.
- DKS barnehage: Siden 2020 har Vestfold gitt et profesjonelt kulturtilbud til barnehagene. En stor del av tilbudet er musikk. VFK ser at prosjektet blir svært godt mottatt i barnehagen. I tilskuddsbrevet fra Kulturtanken står det at fylket skal levere et kulturtilbud til barnehagene, men siden det ikke følger midler med er dette et område som er utsatt for kutt. VFK ønsker at NOU 'en understreker viktigheten av et profesjonelt kulturtilbud til de minste barna, og ser på mulige finansieringsmodeller.

Er det behov for musikkbruk etter modell av Scenekunstbruket?

Siden Rikskonsertene ble lagt ned, har Norge manglet en dedikert aktør for musikkfeltet for barn og ungdom. VFK mener at et Musikkbruk, som arbeider med kvalitetssikring av produksjoner, bistår feltet med kompetanse og tilbyr produksjonsmidler, vil være fordelaktig for utviklingen av musikkfeltet. Norsk Scenekunstbruk har vist seg å spille en svært verdifull rolle på scenekunstheltet. Etableringen av et Musikkbruk betinger tilførsel av nye midler. DKS-ordningen har allerede stramme budsjettammer, og eventuelle kostnader til et Musikkbruk må ikke tas fra DKS sin ramme.

Musikkinstusjonene: Hva slags rolle har de i regionen?

Hva kan bidra til forbedring/styrking?

I Vestfold har vi ett profesjonelt fulltidsensemble: Kongelige Norske Marines Musikkorps (KNMM). Ensemblet er svært viktig for kulturlivet i regionen. Landets fem profesjonelle forsvarskorps har i over 200 år være en bærebjelke i norsk kulturliv, og er en av årsakene til at Norge er en korpsnasjon, med amatørkorps over hele landet.

Det er viktig at korpsene får forutsigbarhet og rammer til å opprettholde full aktivitet i hele regionen. VFK mener at den utadrettede aktiviteten for sivilsamfunnet bør tydeliggjøres gjennom NOU 'en.

KNMM holder et stort antall konserter for innbyggerne i Vestfold, og er en viktig aktør i regionens kulturliv. KNMM samarbeider med ulike aktører og styrker det profesjonelle feltet og frivilligheten (eks Fargespill). Korpsset er en naturlig og viktig samarbeidspartner for VFK (eks: i samarbeid med MDG-linjene og DKS). Musikkerne i KNMM fungerer også som dirigenter og instruktører i regionens kulturskoler, korps og kor.

KNMM er foreslått nedlagt i flere omganger. VFK håper økte budsjetttrammer kan sikre forutsigbarhet for KNMM.

VFK mener at FMUS har et uutnyttet potensial som kan utløses ved tydeligere retningslinjer hva gjelder konserter for sivilsamfunnet og forutsigbare aktivitetsbudsjetter. Med en beskjeden økning til sivil aktivitet, vil militærkorpserne kunne nå et større geografisk område, nye publikumsgrupper og korpserne vil ha mulighet til å planlegge langsiktig og skape nye og spennende samarbeid og kvalitetsproduksjoner.

Som forsvarssjef Eirik Kristoffersen sa på Arendalsuka, er kultur en svært viktig beredskap. Forsvarets Musikk bygger beredskap og identitet i all sin utadrettede aktivitet mot sivilsamfunnet, ikke bare når de utfører seremonier og signaloppdrag.

VFK registrerer at korpserne har tydelige retningslinjer hva gjelder aktivitet rettet mot forsvaret, regjering og kongehus, mens den sivile og utadrettede aktiviteten mot innbyggerne blir nedprioritert når det kommer til budsjett. KNMM er delfinansiert av FD og KUD (60/40). For VFK er det uklart hvilke forventninger og krav som stilles fra KUD, og vi ønsker at dette tydeliggjøres.

Prioritering av MDD og musikkens plass i vgs

Videregående skole med utdanningsprogram musikk har sendt inn et eget innspill til musikkutvalget, som VFK støtter. Her er en kortversjon av innspillet:

Vestfold har tre videregående skoler med "musikklinjer". Både elever og lærere setter sitt preg på Vestfoldsamfunnet og kulturlivet lokalt og regionalt, og er viktig for å bygge dagens og fremtidens kulturliv. Store forestillinger med kor og orkester er faste innslag hvert skoleår. De samme elevene er også ressurser innenfor øvrig kulturliv, som korps, kor, kulturskole, ukm, mm. En «musikklinje» har en kompetent stab med faglærere, som er store ressurser lokalt, regionalt og nasjonalt. Kombinert med utøvende og annen pedagogisk virksomhet skapes ringvirkninger utover egen skole.

I musikkfagene får elevene utvikle sin kreativitet, gjennom fag som improvisasjon, komposisjon, arrangement, direksjon og produksjon. I dagens samfunn er kreativitet og nytenkning viktigere enn noen gang, og kan gi løsninger på fremtidens utfordringer. Viktigheten av slike fordypningsfag er betraktelig, både for den enkelte og for vårt samfunn. Mange elever fortsetter aktivt med musikk senere, flere på profesjonelt nivå. Og uansett videre yrkesvalg, kan fordypningsfagene være svært avgjørende for personlig vekst og utvikling for den enkelte elev.

Hva ønsker dere av NOUen- utøver økte budsjetttrammer?

- Stimulere til et godt kulturtilbud i hele Norge, også i fylker som ligger i nærheten av Oslo/store byer. Forskning viser også at folk flytter på seg i lav grad ut av egen kommune. Fylker som Vestfold faller lett mellom to stoler der fylket ikke betraktes som en del av distrikts Norge - med tilhørende støtteordninger. Offentlig transport er kostbart og blir lett ekskluderende for innbyggere med lav-middels inntekt.
- Sterkere satsning på balansekunst og virkemidler for likestilling i det profesjonelle musikklivet.
- Fokus på støtteordninger for inkluderende kulturtilbud.